

رخداد

حادثه برای هواپیمای شخصی دو نفره

■ ایسنا:هواپیمایی شخصی با دو سرنشین روز پنجشنبه در مسیر تهران - جاپوس از رادار خارج شد و هنوز سرنوشت آن مشخص نیست.این هواپیمای مدل جالرو از فرودگاه آزادی اشتهارد نزدیک کرج از باند به مقصد اسمر بلند شد، اما در ادامه مسیر از رادار خارج شد و تاکنون خبری از آن نیست. یکی از مسوولان در فرودگاه مهرآباد اعلام کرد: به احتمال زیاد هواپیما سقوط کرده است. وی افزود: هلال‌احمر به دنبال پیدا کردن هواپیما و سرنشینان آن است اما تاکنون نتیجه‌ای حاصل نشده است.

اعدام متجاوز به عuf در ملاءعام

■ ایسنا: حکم مجرمی که در سال ۸۹ اقدام به آدم‌ربایی و تجاوز به عuf کرده بود، در شیراز در ملاءعام به اجرا درآمد. متهم این پرونده «ط» که سابقه جرایم دیگری از جمله رابطه نامشروع، شرب خمر، نگهداری مشروبات الکلی، درگیری و ایراد ضرب و جرح عمدی، حمل و نگهداری اسلحه گرم مجرم‌وار را نیز داشت در سال ۸۹ پس از ارتکاب آدم‌ربایی و تجاوز به عuf داشت دستگیر و با حکم شعبه چهارم دادگاه کیفری استان فارس به اعدام محکوم شد. این حکم پس از طی مراحل قانونی و تأیید از سوی شعبه ۳۱ دیوان‌عالی کشور و استیناژن رییس قوهقضاییه در ملاءعام به اجرا درآمد. مصطفی بحرینی معاون دادستان عمومی و انقلاب شیراز پس از اجرای این حکم تأکید کرد: اجرای این احکام همدلاری است به تمامی کسانی که با تعرض به ناموس مردم و قانون‌شکنی‌های متعدد، نظم و آرامش عمومی را خدشه‌دار می‌کنند.

مرد ۷۲ساله زنی را کشت

■ شرق: مردی ۷۲ ساله به دلیل سوءظن به همسر ۶۴ساله‌اش او را کشت. سرهنگ علیرضا خالقی رییس پلیس آگاهی استان یزد با بیان اینکه در ساعت ۱۱:۲۵ روز سه‌شنبه هفته پیش مأموران انتظامی نفق از طریق مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ در جریان وقوع درگیری منجر به قتل‌ی در منزلی قرار گرفتند، گفت: مأموران راهی این منزل مسکونی شدند و با تأیید خبر عوامل بررسی صحنه قتل، کارآگاهان اداره جرایم جنایی و بازرس قتل را به صحنه حادثه فراخواندند. وی با بیان اینکه کارآگاهان پلیس آگاهی نفق با حضور در صحنه حادثه با یکپکر خونین زنی ۴۴ساله و خاندان به‌نام «ریابه» روبه‌رو شدند که از ناحیه گردن با جسمی برنده دچار جراحات شده بود گفت: بررسی تیم صحنه جرم نشان داد گسردن ریه‌ی تا عمق پنج سانتی‌متر با شئی تیز، بریده شده است. خالقی با بیان اینکه دستان این زن به وسیله نخ جعبه شیرینی بسته شده بود گفت: کارآگاهان با بررسی جسد و جابه‌جایی متوجه شدند قطر خونی حدود نیم‌متر در پشت سر جسد جمع شده و در بررسی بیشتر توانستند چاقوی ۲۰سانتی‌دسته‌مشکی را در زیر سر مقتول بیابند. رییس پلیس آگاهی یزد ادامه داد: کارآگاهان در تحقیق از همسایگان دریافتند روز حادثه ریابه با شوهرش به‌نام «فضل‌الله» که مردی ۷۲ساله و بارزنته است، مشاجره‌ای لفظی داشت. بررسی‌ها مشخص کرد مشاجره لفظی این زوج سالخورده به ضرب و شتم انجامید به‌گونه‌ای که مقتول از منزل فرار کرد و به مغازه داماد خانواده که در نزدیکی خانه‌شان بود، متواری شد. پس از پناهربدن ریابه به مغازه دامادش با وساطت دیگران وی به منزل بازگشت و توسط شوهرش کشته شد. این مقام انتظامی ادامه توضیح داد: مأموران توانستند در ۲۲ ساله را ساعاتی پس از جنایت دستگیر کنند. او در اعترافات خود عنوان کرد پس از درگیری مشاجره لفظی ریابه به مغازه دامادش متواری شد اما با وساطت، او را به منزل بازگرداند و در آشپزخانه با استفاده از نخ شیرینی که در کابینت وجود داشت دستان وی را بست. خالقی با بیان اینکه «فضل‌الله» در اعترافات خود عنوان کرد پس از بستن دست و پای ریابه به وسیله نخ شیرینی روی قفسه سینه او نشست و با استفاده از چاقوی آشپیزخانه او را به قتل رساند، گفت: متهم به قتل اختلافات خانوادگی و بدبینی را انگیزه اصلی خود برای به قتل رساندن همسرش عنوان کرده است. وی افزود: متهم به همراه پرونده تشکیل شده در اختیار مقام قضایی قرار داده شد.

انهدام باند سرقت مسلحانه از بانک

■ پلیس خیز:باند بزرگ سرقت مسلحانه از بانک ملت شعبه طرق مشهد توسط مأموران پلیس آگاهی خراسان‌رضوی متلاشی شد. سردار بهمن امیری‌مقدم فرمانده انتظامی خراسان‌رضوی ضمن اعلام این خبر افزود: اعضای این باند سرقت مسلحانه با همکاری یکی از کارمندان بانک اقدام به سرقت بیش از صدمیلیون تومان وجه نقد کرده بودند. سردار امیری‌مقدم اظهار داشت: سارقان با اطلاع دقیق از شرایط امنیتی بانک که به‌وسیله کارمند بانک کسب کرده بودند ساعت ۷:۳۰ دقیقه صبح ۲۸ اسفند سال گذشته با سلاح قلابی و تجهیزات از جمله بی‌سیم، شوکر، دستگاه مخصوص برش بتن و…وارد بانک شدند و با تهدید کارمندان و مشتریان اقدام به سرقت بیش از یکمیلیارد ریال وجه نقد کردند و سریع‌ا از محل متواری شدند.فرمانده انتظامی خراسان‌رضوی در ادامه افزود: روز پنجشنبه در عملیات پلیس آگاهی پنج نفر از عوامل اصلی سرقت بانک با انجام چندین ماه کار اطلاعاتی و پلیسی دستگیر و از آنان تجهیزات مورد استفاده در سرقت کشف شد. وی افزود متهمان در تحقیقات پلیس به انجام سرقت از بانک اعتراف کرده

شرق: مردی که پدر و مادر نامزد خود را به قتل رسانده بود، یک سال‌ونیم بعد از ارتکاب جنایت پای چوبه‌دار دیوان‌عالی کشور حکم مرگ او را تأیید کرده‌اند. مأموران پلیس آگاهی داراب یکی از روزه‌های اواسط دی سال ۸۹ در جریان وقوع جنایت در منزلی مسکونی قرار گرفتند و وقتی به محل حادثه رفتند، یکپر یکی جان و غرق در خون مردی را مشاهده کردند که آثار اصابت چاقو بر بدنش مشهود بود. این جنازه در قسمت پذیرایی خانه قرار داشت و کمی آن‌سوتر جسد زنی میاسال با وضعیتی مشابه به چشم می‌خورد. این زن و شوهر ۶۲ و ۵۹ساله به نامهای فریبا و حسن بودند که اجسادشان توسط دخترشان پیدا شده بود.

کارآگاهان جنایی در بررسی‌های خود به این نتیجه رسیدند که اگرچه قاتل سوار بر خودرو حسن گریخته

شرق: زن معلول برای فرار از چنگ مردی که قصد داشت به وی تعرض کند خودش را از اتوبوس به بیرون پرت کرد. به گزارش خبرنگار ما زن جوانی روز ۲۲ اردیبهشت با مراجعه به کلانتری شهرک رامان طی شکایتی به مأموران گفت: «ساعت ۱۱ صبح از پایانه میدان آزادی سوار اتوبوس بنز قدیمی شدم، راننده آن که مردی حدودا ۵۵ساله بود در بین راه قصد داشت اموالم را سرقت کند و مرا مورد آزار جنسی قرار بدهد که خودم را از اتوبوس به بیرون پرتاب کردم.»پس از ثبت اظهارات این زن به دستور بازرس شعبه ششم دادسرای امور جنایی تهران، پرونده برای رسیدگی تخصصی در اختیار پایگاه دوم پلیس آگاهی تهران قرار گرفت. زن جوان پس از مراجعه به پلیس آگاهی در اظهارات خود به کار آگاهان گفت: «من معلولیت جسمی حرکتی شدید از ناحیه دو پا دارم و روز حادثه راننده اتوبوس به بهانه کمک کردن مرا سوار اتوبوس کرد و طی مسیر با معرفی خود به نام اصغر یوسفی مدعی شد چندین اتوبوس بین شهری دارد. هنوز مسافت زیادی را نرفته بودیم که با شنیدن برخی صحبت‌های این مرد متوجه قصد راننده برای تعرض شدم به همین علت تصمیم گرفتم در اتوبوس را از تنم که راننده ناگهان با چکش چندین ضربه به سرم

شرق: سه سارق خشن که با پرسه زدن در خیابان‌ها گردنبدن شهروندان را سرقت می‌کردند به دام افتادند. به گزارش خبرنگار ما مأموران پایگاه یکم پلیس آگاهی تهران در پی وقوع گردنبدنقای‌های خشن از تعدادی از شهروندان در مناطق شمالی شهر وارد عمل شدند و با شناسایی تعدادی از مالباختگان و انجام تحقیقات از آنها فهمیدند سارقان در تمام موارد با استفاده از چاقو و قفه اقدام به تهدید و در مواردی نیز ضرب و جرح مالباختگان کرده‌اند. بررسی انجام‌شده در این خصوص فاش کرد سارقان از ساعت ۸ صبح تا ۱۱ شب با استفاده از دو دستگاه موتورسیکلت طرح هوندای ۱۲۵ به رنگ‌های مشکی و قرمز، با حرکت در مسیر خلاف حرکت خودروها اقدام به سرقت زنجیر و گردنبدن رانندگان و سرنشینان خودروها و در مواردی نیز عابران پیاده می‌کنند و در صورت مقاومت افراد با استفاده از چاقو و قفه به تهدید و ضرب و جرح می‌پردازند. یکی از مالباختگان در اظهارات خود به کار آگاهان گفت: «ساعت ۱۱:۳۰ روز ۱۵ خرداد در خیابان شریعتی، بالاتر از پل رومی، در حال پیاده شدن از خودرو شخصی خودم بودم که ناگهان سه جوان موتورسوار به سمتم حمله‌ور شدند و با مشت و لگد به جلم افتادند. در حالی‌که هر سه نفر چاقو و شمشیر داشتند، گردنبدن مرا سرقت کردند و در خلاف جهت حرکت اتومبیل‌ها به سمت بزرگراه صدر از محل متواری شدند. پس از انتقال به بیمارستان و پزشکی قانونی، ۱۲ مورد آسیب‌دیدگی ناشی از ضرب و جرح توسط این افراد روی اعضای بدن من شناسایی شد و در پرونده درمانی ثبت شد.» مالباخته دیگر نیز درخصوص نحوه سرقت گردنبدن خود گفت: «ساعت ۲۰ روز ۲۸ خرداد

۳۱ کشته در پی غرق کشتی

■ آسوشیتدپرس: مسوولان دولتی تانزانیا اعلام کردند به دلیل شرایط جوی نامساعد و وقوع توفان شدید، عملیات امدادرسانی به مسافران کشتی حادثه دیده تانزانیا با مشکل مواجه شده و آمار کشته‌شدگان این حادثه به ۳۱ نفر افزایش یافته است. تاکنون بیش از ۱۰۰ نفر از مسافران مفقود شده این کشتی پیدا نشده‌اند. امدادرسانان صلیب‌سرخ نیز اعلام کردند پس از وقوع این حادثه، دست‌کم ۱۴۶ نفر از مسافران کشتی «امی اسکاگیت» نجات داده شدند. کشتی «ام وی

است اما هدف سرقت نداشته و به هیچ‌کدام از لوازم موجود در منزل و همچنین طلا و پول‌های نقد دست نزده است. علاوه بر این همه شواهد گویای آن بود که عامل جنایت با استفاده از شناخت قبلی به‌راحتی و به عنوان میهمان وارد منزل مقتولان شده است. از طرفی وجود خراش‌های متعدد روی بدن دو قربانی و به‌هم‌ریختگی ظاهری وسایل از درگیری دو طرف و تلاش زوج میاسسال برای دفاع از خود حکایت داشت. دختر قربانیان که از دیدن این صحنه شوکه شده بود و به سختی صحبت می‌کرد، به مأموران گفت: «من خانه نبودم و وقتی به منزل بازگشتم این صحنه را دیدم. اول نمی‌توانستم هیچ حدسی درباره علت قتل بنرم اما حالا تصور می‌کنم نامزد، پدر و مادرم را کشته باشد.»

رویا، دختر مقتولان با نامزد خود به نام تورج اختلاف داشت و حتی بحث جدایی به میان آمده بود اما تورج

وارد کرد و زمانی که مقاومت مرا در برابر خود دید تهدید کرد و گفت باید طلا و جواهراتم را به او بدهم. با وجود سرقت تمامی طلا و جواهراتم شامل گردنبدن، النگو و گوشواره، راننده اتوبوس مجددا تهدید کرد مرا خواهد کشت. من در یک لحظه توانستم در اتوبوس

را باز و خودم را به بیرون پرت کنم و نجات بدهم. بعد از این اتفاق اتوبوس به سرعت از محل متواری شد. من نیز پس از دقایقی با کمک یکی از شهروندان که با خانواده‌اش در حال عبور از محل بود به کلانتری رفتم و موضوع را به پلیس اطلاع دادم.» کارآگاهان با توجه به اظهارات زن جوان درخصوص وارد شدن ضربات چکش به سرش وی را به پزشکی قانونی معرفی و متخصصان اصابت جسم سخت به ناحیه سرر و آثار به جای مانده از ضربات وارده را تأیید کردند. مأموران سپس با توجه به مشخصات ارایه شده

حوادث

متهم به‌زودی پای چوبه دار می‌رود

قتل والدین نامزد بعد از کشمکش‌های خانوادگی

راضی به این اتفاق نبود و قرار گذاشته بود صبح روز حادثه به خانه والدین رویا برود و با آنها مذاکره کند. پسر جوان در پی تجسس‌های گسترده پلیسی دستگیر شد. او که ابتدا نمی‌خواست جرمی را گردن بگیرد، در بازجویی‌های تخصصی به ارتکاب این کشتار اقرار و انگیزه‌اش را اختلافات خانوادگی عنوان کرد.

پرونده این جنایت بعد از اتمام تحقیقات مقدماتی در اختیار قضات دادگاه کیفری استان فارس قرار گرفت و اولیای‌دم مقتولان در جلسه محاکمه خواستار قصاص تورج شدند. سپس این جوان بار دیگر ضمن اعتراف به قتل، جزئیات حادثه را شرح داد او گفت: «رویا دختردایی من است و از نوجوانی به‌و علاقه‌داشت، برای همین وقتی به سن ازدواج رسیدم، به خواستگاری رفتم و والدین‌مان نیز موافقت خودشان را برای ازدواج ما اعلام کردند و به این ترتیب نامزد شدیم اما بعد از آن دایی‌ام مرتب در

تهدید با سلاح سرد، قدرت‌نمایی، شرب خمر، ایراد ضرب و جرح عمدی، قتل عمد در حین رانندگی، صدور چک بلامحل، ایجاد مزاحمت و… دستگیر و روانه زندان شده است. پس از به دست آمدن هویت و سوابق متعدد متهم، تصاویر به دست آمده از وی در برابر زن جوان قرار گرفت و او این فرد را به عنوان راننده بنز شناسایی کرد. کارآگاهان در ادامه با بهره‌گیری از بانک اطلاعاتی مجرمان سابقه‌دار موفق به شناسایی آخرین مخفیگاه متهم در استان قزوین شدند و با اخذ نیابت قضایی به آنجا رفتند و پس از چندین روز مراقبت‌های پلیسی نامحسوس، محمود را هنگام ورود به خانه‌اش دستگیر و با پایگاه دوم پلیس آگاهی تهران منتقل کردند. سرهنگ مهرداد یگانه، رییس پایگاه دوم پلیس آگاهی تهران، با تأیید این خبر گفت: «در حال حاضر تحقیقات برای افشای دیگر جرایم ارتکابی متهم در جریان است و او با صدور قرار قانونی در اختیار کارآگاهان قرار دارد، به همین سبب از شهروندان و شکاتی که به این شیوه و شگرد مورد سرقت اموال به‌ویژه طلا و جواهرات با تهدید، ضرب و جرح و… قرار گرفته‌اند دعوت می‌شود برای شناسایی متهم و طرح شکایات خود به پایگاه دوم پلیس آگاهی تهران مراجعه کنند.»

وی دیگر اطلاعی از این مرد ندارد. مأموران برای اطمینان از صحت اظهارات صاحب اتوبوس، علاوه بر بررسی اسناد و مدارک مربوط به اجازه خودرو، شاکي را با این مرد روبه‌رو کردند و زن جوان گفت فردی که به وی حمله‌ور شده این شخص نیست. کارآگاهان در گام بعدی به بررسی سوابق متهم فراری پرداختند و متوجه شدند محمود را چهارمین سابقه‌دار است که بیش از ۴۶ مرتبه زندانی شده است. بررسی سوابق متهم نشان داد محمود از سال ۵۶ تاکنون بارها به اتهام ارتکاب جرایم مختلف سرقت، رابطه نامشروع،

کارهای ما دخالت می‌کرد و با بهانه‌جویی اجازه نمی‌داد جشن عروسی را برگزار کنیم.»

متهم به قتل ادامه داد: «کارهای پدر و مادر رویا باعث شدد نامزدم تحت‌تاثیر قرار بگیرد و بخواهد از من جدا شود من که او را دوست داشتم تمام سعی‌ام را به کار گرفتم تا این اتفاق نیفتد. بالاخره با رویا صحبت و او را قانع کردم از جدایی منصرف نشود، البته رویا برایم شرط تعیین کرد و گفت باید پدر و مادرش را هم راضی کنم. روز حادثه برای همین کار به خانه دایی‌ام رفتم اما آنها باز هم همان بهانه‌ها را تکرار کردند من که به‌شدت عصبانی شده بودم با چاقو به آن دو حمله کردم و هر دو نفرشان را کشتم.»

هیات قضات بعد از اتمام جلسه محاکمه به قصاص متهم رای دادند. این حکم اکنون به تأیید دیوان‌عالی کشور رسیده و تورج در یک‌قدمی چوبه‌دار قرار گرفته است.

فرار زن معلول از «اتوبوس وحشت»

این زن وقتی فهمید راننده قصد دارد به او تعرض کند، خودش را به بیرون پرت کرد

تهدید با سلاح سرد، قدرت‌نمایی، شرب خمر، ایراد ضرب و جرح عمدی، قتل عمد در حین رانندگی، صدور چک بلامحل، ایجاد مزاحمت و… دستگیر و روانه زندان شده است. پس از به دست آمدن هویت و سوابق متعدد متهم، تصاویر به دست آمده از وی در برابر زن جوان قرار گرفت و او این فرد را به عنوان راننده بنز شناسایی کرد. کارآگاهان در ادامه با بهره‌گیری از بانک اطلاعاتی مجرمان سابقه‌دار موفق به شناسایی آخرین مخفیگاه متهم در استان قزوین شدند و با اخذ نیابت قضایی به آنجا رفتند و پس از چندین روز مراقبت‌های پلیسی نامحسوس، محمود را هنگام ورود به خانه‌اش دستگیر و با پایگاه دوم پلیس آگاهی تهران منتقل کردند. سرهنگ مهرداد یگانه، رییس پایگاه دوم پلیس آگاهی تهران، با تأیید این خبر گفت: «در حال حاضر تحقیقات برای افشای دیگر جرایم ارتکابی متهم در جریان است و او با صدور قرار قانونی در اختیار کارآگاهان قرار دارد، به همین سبب از شهروندان و شکاتی که به این شیوه و شگرد مورد سرقت اموال به‌ویژه طلا و جواهرات با تهدید، ضرب و جرح و… قرار گرفته‌اند دعوت می‌شود برای شناسایی متهم و طرح شکایات خود به پایگاه دوم پلیس آگاهی تهران مراجعه کنند.»

باعث شد کنترل موتور از دست راننده آن خارج شود و هر دو نفر به زمین بیفتند. بلافاصله از ماشین پیاده شدم و با فریاد دزد دزد از دیگران درخواست کمک کردم. یکی از سارقان با تهدید قفه موفق به فرار شد ولی نفر دوم که چاقو داشت با ضربه‌ای که دوستم با ماشین به وی زد موفق به فرار نشد.» بازجویی‌ها و محضرضا در این آغاز شد که ۱۵ مالباخته و ده‌ها فقره سرقت و گردنبدنقای در مناطق مختلف سطح شهر تهران به همدستی دو نفر از دوستان خود به اسامی «کسری» و «هیر» که ۲۲ و ۲۹ساله هستند، اعتراف کرد. شناسایی هویت دو متهم دیگر پرونده و مراقبت نامحسوس از محل‌های تردد آنان این دو را نیز به تله انداخت. سرهنگ علی اکبرپور، رییس پایگاه یکم پلیس آگاهی تهران درباره این پرونده گفت: «در حال حاضر تحقیقات برای شناسایی مالباختگان و دیگر جرایم ارتکابی متهمان در مراحل مقدماتی است.» اکبرپور افزود: «بنابر اعترافات متهمان و همچنین جمع‌بندی اطلاعات پرونده‌های مشابه درخصوص گردنبدنقای، عمده مناطق سرقت‌ها و مدت فعالیت متهمان مورد شناسایی قرار گرفته و در حال حاضر شناسایی و دعوت از سایر مالباختگان در دستور کار کارآگاهان پایگاه یکم پلیس آگاهی تهران است و از تمامی شهروندان و مالباختگانی که در طول یک سال گذشته در مناطق شمال و شمال غرب تهران به‌ویژه در مناطق شریعتی، تجریش، ولی عصر، قیصریه و فرمانیه و به این شیوه مورد سرقت، زورگیری، تهدید و ضرب و جرح و گردنبدنقای قرار گرفته‌اند دعوت می‌شود برای شناسایی متهمان و طرح شکایات خود به پایگاه یکم پلیس آگاهی تهران مراجعه کنند.»

۱- نهضت ملی ایران و دشمنانش به روایت اسناد (آلمان ۱۳۸۷) ص ۲۷-۲۳۶
۲- مود، محمدعلی. خواب آشفته نفت، دکتر، نفت مصدق و نهضت ملی ایران (تهران، نشر کارنامه ۱۳۷۸) ص ۴۵۲
۳- همان ص ۴۴۷
۴- عاقلی، باقر. میرزا احمدخان قوام‌السلطنه (تهران، جوبان‌ن ۱۳۷۶) ص ۵۸۳
۵- خواب آشفته نفت، ص ۴۵۵-۵۶
۶- همان ص ۴۶۱
۷- مصدق، دکتر محمد. خطرات و تالمات دکتر محمد مصدق، با مقدمه دکتر غلام‌حسین مصدق به کوشش ایرج افشار (تهران، انتشارات علمی ۱۳۶۵) ص ۲۵۹
۸- عاقلی، باقر. روزشمار تاریخ ایران (تهران، نشر گفتار ۱۳۶۹) ص ۴۲۷-۳۳۶
۹- خواب آشفته نفت، ص ۴۶۴
۱۰- همان ص ۴۵۹
۱۱- روزشمار تاریخ ایران، ص ۳۳۷
۱۲- ارسنجانی، حسن. یادداشت‌های سیاسی سام تیرماه ۱۳۳۱ (تهران، بی‌جا، آتش ۱۳۳۵) ص ۳۰
۱۳- نقل از اعلامیه قوام که در منابع گوناگون آمده است.
۱۴- به نقل از خواب آشفته نفت ص ۴۷۵
۱۵- همان ص ۴۹۰
۱۶- همان ص ۷۶- ۴۷۵
۱۷- کاتوزیان هامیون، مصدق و نبرد قدرت در ایران ترجمه احمد تدین، (تهران، موسسه خدمات فرهنگی رسا ۱۳۷۱) ص ۲۳۵

۱۸- یادداشت‌های سیاسی سام تیرماه ۱۳۳۱ ص ۴۷
۱۹- دکتر باقر عاقلی در روزشمار تاریخ ایران (ص ۳۳۷) آورده است: «هزاران نفر در این زد و خورد مقتول و مجروح شدند که به نظر درست نمی‌رسد. کمیسیون مجلس پس از مدتی (تن ۱۸۱ تن مفقود و ۶۹ تن مقتول و ۱۷۰ تن مجروح اعلام کرد و ۱۰ تن از مقتولان را نظامی شناخته بود.»
۲۰- یادداشت‌های سیاسی سام تیرماه ۱۳۳۱ ص ۶۷
۲۱- مصدق و نبرد قدرت در ایران ص ۳۳۵
۲۲- خواب آشفته نفت ص ۴۶۴
۲۳- خاطرات و تملات مصدق ص ۲۵۹
۲۴- میرزااحمدخان قوام‌السلطنه ص ۱۰-۶۰ (پاورقی)

۱۴ کشته در حمله به تماشاگران بتن

بی‌پس‌پی: حمله مسلحانه به سینه‌ای در دنور آمریکا، که فیلم جدید بتن «شوالیه سیاه برمی‌خیزد» را نمایش می‌داد، ۱۴ کشته و چندین زخمی برجای گذاشت. بتا به گفته شاهدان عینی فردی که ماسک ضدگاز داشت به تماشاچیان شلیک کرد و دستگاهی را که احتمالاً گاز اشک‌آور بود به کار انداخت. یکی از شاهدان عینی گفت فرد مسلح سراپا سیاه پوشیده بود و جلیقه ضدگلوله نیز به تن داشت. برخی منابع اعلام کردند مرد مسلح در این یورش تنها نبود. تماشاگران می‌گویند در ابتدای حمله تصور کردند ماجرا شوخی است یا اینکه صدای شلیک بخشی از جلوه‌های ویژه فیلم است. پلیس از بازداشت یک نفر در ارتباط با این حادثه خبر داد.

ادامه از صفحه ۳

هراس شاه: پیروزی مردم

اما در مورد خواسته دکتر مصدق (وزارت جنگ) این سوی قضیه را هم باید بررسی کرد، استاد محمدعلی مودح نوشته است: «شاه چگونه می‌توانست امتیاز بزرگ دیگری به مصدق بدهد و ناز او را برای بای ماندن در مقام نخست‌وزیری به این بهانه گران بخرد؟ آنچه مصدق از شاه می‌خواست تنها چیزی بود که مقام سلطنت را برای مخالفان و برای سفارتخانه‌های خارجی چندان مهم و معتبر نمی‌نمود. اگر شاه ارش را از دست می‌داد دیگر چه کسی به ریش او تره خرد می‌کردو ضرورت حفظ مقام سلطنت چگونه‌قابل توجیه‌بود؟ شاه می‌دانست که در نهایت امر مصدق از صحنه کنار می‌رود. او از جریانات پرت‌پد و فعالیت‌عامل بریتانیا آگاهی داشت. بریتانیا به هیچ قیمت حاضر نبود که با مصدق کنار بیاید بنابراین دیر یا زود شاه می‌بایست خود را برای مواجهه با دولت جانشین مصدق حاضر گرداند. خطر این مواجهه البته وقتی که او ارش را از دست داده باشد بیشتر خواهد بود. او اگر امروز اختیارات خود را از دست مدهد فردا دیگر امیدی برای بازپس گرفتن آن نخواهد بود. این است که شاه به مصدق بعضی الشراهن بر آن شد که با قبول استعفای دکتر مصدق به استقال خطر برود و پیشاپیش افراد قول گرفت که اگر با جانشین او درگیری پیدا کرد،از مساعدت و همراهی کوتاهی ننماید.»^(۳۷) دکتر مصدق هر بر پایه خصلت انسانی قسم یاد کرد به عهده خود وفادار ماند، اما شاه با قدرت یا بیخود تمام عهد و پیمان‌ها را نادیده گرفت و این زشتکاری را بارها انجام داد. اما مساله دیگری که دکتر مصدق به آن اشاره کرده و بسیار هم ظریف و مهم است و قابل ذکر می‌باشد: «کون اعتراف می‌کنم که راجع به استفا خطای بزرگی مرتکب شدم. چنانچه قوام‌السلطنه آن اعلامیه کتابی را نمی‌داد و با مخالفت صریح مردم مواجه نمی‌شد و دولت خود را تشکیل می‌داد و قبل از اینکه دادگاه اعلام رای کند دولت ایران و انگلیس روی این نظر که اختلاف در صلاح دولتین نیست، دعوی خود را از دیوان آلاه پس می‌گرفتند و کار کش‌مشتع دولت انگلیس تمام می‌شد و زحمات هیات نمایندگی ایران به هدر می‌رفت.»^(۳۸) فردای پیروزی ملت، دکتر مصدق و آیت‌الله کاشانی از مردم خواستند که نسبت به قوی نظامی و انتظامی تعرض ننمایند و احترام آنان را رعایت کنند. قوام‌السلطنه که با خشم و غضب، ساعت پنج به‌عازظهر سیم تیرماه پس از بخش استعفایش از رادیو تهران، دربار را ترک کرد، در منزل برادرش (محمدالسلطنه) در امانراه قاسم مخفی شد. دکتر باقر عاقلی نوشته است در ساعت ۹/۵ روز ۳۱ تیرماه «قوام السلطنه از تنهایی به تنگ آمده بود. پیچ رادیو را برای شنیدن اخبار باز کرد و شنید کلمه و کوزه را بر سر او شکسته و او را سوار اعدام می‌دانند. قوام بلافاصله با خاموش کردن رادیو، تلفن اختصاصی دکتر مصدق را گرفت و با لحنی تند و عتاب‌آمیز با اشاره به گذشته و بیان همکاری‌های گذشته از مصدق گله می‌کند و می‌گوید: این چه بساطی است برای من درست کرده‌اید؟ من چه گناهی دارم که اینقدر باید از من هتک حیثیت شود؟ مصدق با شنیدن گله‌های عتاب‌آمیز قوام‌الحین تندی به پاسخگویی پرداخته و می‌گوید: شما آدم طماعی هستید. چگونه با این سن و سال و نواح و بیماری‌ها گول این مرد را خوردید و قبول زمامداری کردید؟» از طرفی من مدعی شمامنستم. مدعی شما کسانی هستند که شما آنها را در دامان خود پرورش دادی. دکتر بقایی و مهندس رضوی و مکی محصول باغ حزب دموکرات و جنبه اشراف هستند و حال می‌خواهند ولی نعت و سابق خود از پای درآورند. مصدق در پایان گفتار تلفنی به قوام اطمینان داد که مشکل برای او درست نخواهد شد.»^(۳۹) دکتر مصدق دقیقاً می‌دانست که اگر چه در کجا سرچشمه گرفته است و به قول خود وفا کرد، انواع اتهامات «فامیلی»، «شرافی»، «طبقاتی» و جز اینها را از دشمنان و دوستان به جان خرید و از صراط عدالت منحرف نشد.

پی‌نوشت:

۱- نهضت ملی ایران و دشمنانش به روایت اسناد (آلمان ۱۳۸۷) ص ۲۷-۲۳۶
۲- مود، محمدعلی. خواب آشفته نفت، دکتر، نفت مصدق و نهضت ملی ایران (تهران، نشر کارنامه ۱۳۷۸) ص ۴۵۲
۳- همان ص ۴۴۷
۴- عاقلی، باقر. میرزا احمدخان قوام‌السلطنه (تهران، جوبان‌ن ۱۳۷۶) ص ۵۸۳
۵- خواب آشفته نفت، ص ۴۵۵-۵۶
۶- همان ص ۴۶۱
۷- مصدق، دکتر محمد. خطرات و تالمات دکتر محمد مصدق، با مقدمه دکتر غلام‌حسین مصدق به کوشش ایرج افشار (تهران، انتشارات علمی ۱۳۶۵) ص ۲۵۹
۸- عاقلی، باقر. روزشمار تاریخ ایران (تهران، نشر گفتار ۱۳۶۹) ص ۴۲۷-۳۳۶
۹- خواب آشفته نفت، ص ۴۶۴
۱۰- همان ص ۴۵۹
۱۱- روزشمار تاریخ ایران، ص ۳۳۷
۱۲- ارسنجانی، حسن. یادداشت‌های سیاسی سام تیرماه ۱۳۳۱ (تهران، بی‌جا، آتش ۱۳۳۵) ص ۳۰
۱۳- نقل از اعلامیه قوام که در منابع گوناگون آمده است.
۱۴- به نقل از خواب آشفته نفت ص ۴۷۵
۱۵- همان ص ۴۹۰
۱۶- همان ص ۷۶- ۴۷۵
۱۷- کاتوزیان هامیون، مصدق و نبرد قدرت در ایران ترجمه احمد تدین، (تهران، موسسه خدمات فرهنگی رسا ۱۳۷۱) ص ۲۳۵
۱۸- یادداشت‌های سیاسی سام تیرماه ۱۳۳۱ ص ۴۷
۱۹- دکتر باقر عاقلی در روزشمار تاریخ ایران (ص ۳۳۷) آورده است: «هزاران نفر در این زد و خورد مقتول و مجروح شدند که به نظر درست نمی‌رسد. کمیسیون مجلس پس از مدتی (تن ۱۸۱ تن مفقود و ۶۹ تن مقتول و ۱۷۰ تن مجروح اعلام کرد و ۱۰ تن از مقتولان را نظامی شناخته بود.»
۲۰- یادداشت‌های سیاسی سام تیرماه ۱۳۳۱ ص ۶۷
۲۱- مصدق و نبرد قدرت در ایران ص ۳۳۵
۲۲- خواب آشفته نفت ص ۴۶۴
۲۳- خاطرات و تملات مصدق ص ۲۵۹
۲۴- میرزااحمدخان قوام‌السلطنه ص ۱۰-۶۰ (پاورقی)